

YOSCIWEBi uudiskiri nr. 6

Meil on rõõm, et olete asunud lugema projekti YOSCIWEB viimast uudiskirja. Antud uudiskiri tutvustab lühidalt olulisimaid YOSCIWEB projekti tulemusi.

Tutvustame **üldiseid suundi ja erilisi algatusi**, mida oleme leidnud uuringusse kaasatud 70. teadusliku veebilehekülje kogumit analüüsid. Esitame ka tähtsaimad mõtted **parimate praktikate ja soovitude juhendist**.

Teadvustame täielikult, et on suur hulk erinevaid arvamusi, kuidas kõige paremini internetis teaduse teemadel suhelda. Seetõttu ei ole meie uurimuse sihiks leida "õigeid vastuseid," vaid pigem tuua teieni valik erinevaid lahendusi, milleni oleme jõudnud, kogudes infot teaduse teemal suhtlemise kohta.

YOSCIWEBi algatus on kogunud palju väärtuslikku informatsiooni ekspertidelt ja noortelt inimestelt parimate internetipõhiste võimaluste kohta, kuidas noortele teadust tutvustada.

See info on nüüd kättesaadav võrdlevas **parimate praktikate ja soovitude juhendis**, milles leidub üle 60. lehekülje kasulikke informatsiooni veebihalduritele, koolitajatele, poliitikakujundajatele ning teadusliku info vahendajatele. Täielik juhend leidub aadressil: www.yosciweb.eu/english_guide.pdf

Sisukord

YOSCIWEBist

Lehekülg 1

Üldised suunad ja erilised algatused

Lehekülg 2

Parimate praktikate ja soovitude juhend

Lehekülg 2

Seminar Tallinnas

Lehekülg 5

SEMINAR TALLINNAS:

YOSCIWEBi tulemused esitletakse interaktiivsel seminaril igas partnerriigis.

Kuupäev: 18. märts

Kellaaeg: 13.00 – 16.00

**Koht: Tallinna Ülikool,
Mare maja,
Senati saal (M-648)**

Uus-Sadama 5, Tallinn

Rohkem infot leheküljel 5

YOSCIWEBist

YOSCIWEB'i projekti eesmärk on analüüsida, kuidas veebilehed, mis tegelevad teaduse populariseerimisega, mõjutavad teadlaste ja teaduse sotsiaalset esitamist noorte inimeste silmis. Me soovime pakkuda nõuandeid, innovatsiooni, viiteid ja häid praktikaid, mis puudutavad veebilehtedes kajastuvat kujutust teadusest.

Projekti kohta leiab rohkem informatsiooni veebilehelt: www.yosciweb.eu
YOSCIWEB'i projekti rahastab Euroopa Komisjoni 7 Raamprogramm, projekt kestab jaanuarist 2008 kuni märtsini 2010.

Üldised suunad ja erilised algatused

Selle uuringu osa peamine eesmärk oli analüüsida YOSCIWEBi projekti käigus leitud infot ja välja selgitada esilekerkinud enamlevinud suunad. Selgitasime välja suundumused, mis puudutavad teaduse ja teadlaste kuvandit teaduslikel veebilehtedel, samuti leidsime üldised suunad veebilehtedel oleva info edastamise kohta ning uurisime, kuidas noored sellist infot vastu võtavad.

Informatsiooni kogusime baseeruvalt statistilisele analüüsile projekti partneritest moodustatud analüüsivõrgustikus kogutud info põhjal. Lisaks andmeanalüüsile esitasid projekti partnerid hulga ainulaadseid ideid ja erilisi algatusi, mida veebilehtedelt leiti.

Analüüsi tulemustes võib leida informatsiooni järgmiste punktide kohta: **üldised ja riiklikud suunad veebimaastiku ja interneti kasutamisel, nende sisu, visuaalne atraktiivsus, kasutatavus, interaktiivsus ning teaduse ja teadlaste üldine kuvand.**

Analüüsi tulemustes võib leida infot ka paljude huvipakkuvate eriliste algatuste kohta, mida võib leida partnerriikide huvitavatelt populaarteaduslikelt veebilehekülgedelt.

Ainulaadset algatust defineerime siinkohal kui midagi, mis tõstab veebilehekülje teiste seast esile ning näitab unikaalset ja nutikat võimalust teaduse teemadel suhtlemiseks või paistab silma veebilehekülje disaini poolest.

Parimate praktikate ja soovitude juhend

Juhend võtab kokku uurimistöö, mis on tehtud YOSCIWEB projekti raames. Oleme välja toonud mõned parimatest lahendustest, kuidas teha teadust ja teaduslikku karjääri noortele atraktiivsemaks ning kuidas luua noortele võimalusi internetis teaduslikel teemadel suhelda.

Peamised YOSCIWEB projekti keskmeks olevad küsimused on järgnevad:

1. *Millisena tajuvad noored inimesed teaduse ja teadlaste kuvandit?*
2. *Millisena näidatakse kuvandit teadusest ja teadlastest internetis?*
3. *Kuidas saaks teadust noortele inimestele enam atraktiivseks muuta interneti teel?*

Milline on hea veebileht?

Noortele meeldivad veebilehed, mis:

- On värvilised, mitte ilmetud
- On visuaalselt meeldivad
- Kasutavad informatiivseid ja põnevaid pilte, mitte liiga palju teksti
- Edastavad kvaliteetset informatsiooni
- Võimaldavad lihtsalt lugeda teksti ilma liiga keerulise sõnavarata
- On nendega isiklike või kooli puudutavate teemade läbi seotud
- Ei ole üleolevad või liiga lihtsad
- Omavad interaktiivseid elemente
- Loovad võimalusi sotsiaalseks suhtluseks ja kontaktiks teiste kasutajatega
- Omavad head otsingumootorit ja/või head menüüd või sisukaarti
- Kuvavad infot selgelt, mitte kaootiliselt
- Ei sisalda häirivaid elemente (reklaamid või flash)
- On sageli uuendatud
- Annavad neile võimaluse kontrollida oma liikumist veebilehel

Käesolevas uudiskirjas saame teieni tuua vaid lühiülevaate peamistest uurmistulemustest ja soovitudest, milleni oleme projekti jooksul jõudnud. Seetõttu julgustame Teid lugema täielikku ülevaadet meie veebileheküljel www.yosciweb.eu/english_guide.pdf

Peamised järeldused

- I. Teoreetilise tausta uuring ja meie fookusgrupi intervjuud näitavad, et hetkel domineerivad negatiivsed stereotüüpsed kuvandid teadusest ja teadlastest.
- II. Internet ei tundu seda negatiivset stereotüüpset kuvandit muutvat. Enamik populaarsemaid veebilehti (üksikute eranditega) ja sealhulgas ka 60 valitud, näitasid stereotüüpset kuvandit teadusest ja meessoost teadlastest.
- III. Siiski vastasid noored inimesed täpselt, mis neile meeldis ja mis mitte valitud Euroopa populaarteaduslikel veebilehtedel. Tuginedes intervjuudele ja nelja muutuja (sisu, visuaalne meeldivus, kasutatavus ja interaktiivsus) uurimisele, oleme koostanud nimekirja olulistest tunnustest. Koostamisele aitasid kaasa noored inimesed vanuses 12 kuni 17 eluaastat ja nimekiri on kättesaadav Parimate praktikate ja soovitude juhendis (juhendi LISA B).

Lühidalt võib öelda, et Internet ei paku piisavalt lisaväärtust noorte inimeste silmis, kui teemaks on teadus ja teaduslik karjäär. YOSCIWEB projekt selgitas samas välja, et populaarsed teaduslikud veebilehed ei ole ainsaks mooduseks noortele internetis teadust tutvustada.

Soovitused

YOSCIWEB projekti käigus määratlesime mitmed soovitud, mis aitavad luua populaarset teaduslikku veebilehte, mis meeldiks noortele inimestele. Allpool võite leida lühikokkuvõtte nendest soovitudest:

- **Näidake positiivset kuvandit (nii sõnaliselt kui piltidena teadusest ja teadlastest)** ning näidake, et ka teadlased on vaid tavalised inimesed.
- Tekst teaduslikel veebilehtedel peaks olema **informatiivne**, kuid mitte liiga keeruline või igav. Kirjaviis võiks olla mõningal määral **meelelahutuslik ja selgelt põhiideele suunatud**. Teksti illustreerimiseks tuleks kasutada pilte.
- **Veebilehe identiteet peaks olema selge**, olgu selleks siis domeeni nimi, pealkiri või disain. Paljud külastajad leiavad lehekülje otsingumootorit kasutades ja võivad kiirelt lahkuda, kui nad ei saa aru, millega antud lehekülg tegeleb, keda ja mida nad võivad sealt leida.

- **Esitatud informatsiooni usaldusvärsust** saab tõsta lisades viiteid toimetavate institutsioonide kohta. Autoreid ja toimetajaid tuleks esitleda kasutades informatsiooni nende taustast, töödest ja haridusest.
- Huvitavad pildid või joonistused võivad tõsta sisu meeldivust ja luua väärtusliku **visuaalse teema-esitluse**. Teaduslikel veebilehtedel peaksid autorid kirjutama tõeliselt täpsel ja lihtsal moel, mis oleks (noortele) inimestele arusaadav.
- Sisu peaks **lähtuma lugeja vanusest ja soost** ja tuleks kindlaks teha, et see kehtib nii piltide ja muu multimeedia, kui ka linkide kohta. Noored inimesed ise leiavad, et nad mõistavad rohkem kui täiskasvanud arvavad. Seetõttu on oluline, et sisu ei oleks liiga lapsik.
- **Kooliga seotud ülesanded** on tihti noorte motivatsiooniks teadusliku info otsimisel. Seetõttu on oluline, et sisu oleks vajalik koolitööde tegemiseks. Kooliga seotud informatsiooni pakkumine võib olla heaks võimaluseks ahvatleda noori veelgi enam teaduse kohta lugema.
- Veebilehed peaksid olema **visuaalselt meeldivad**, kuid mitte liiga vilkuvad või täistuubitud. Nad võiksid olla **selge disaini ja suunitlusega**, hästi ülesehitatud, struktureeritud ning austada valdavaid veebidisaini printsiipe. Ärge unustage, et samal ajal kui noortele inimestele meeldivad värvid ja pildid, eelistavad nad neutraalseid, kuid tõhusaid veebilehti liialt värvikirevatele ja segastele. Vältida tuleks eredaid reklaame, kuna need hajutavad laste tähelepanu ja tekitavad küsimusi veebilehekülje eesmärgi kohta
- **Multimeedia** kasutamine on hea teadusliku veebilehe loomise **vahend**. Sinna alla võivad kuuluda küsitlused, joonistused, filmid, intervjuud, helilõigud ning ka tavalised pildid ja fotod. Kasutada võib ka enam arenenud multimeediat (näiteks eksperimentide simulatsioonid ja harivad mängud) kui kiiret ja lihtsat moodust erinevate teaduslike fenomenide paremini mõistetavaks tegemiseks.
- **Head alternatiivsed võimalused sisu kättesaamiseks** peaksid eksisteerima ka väljaspool veebilehte. Selleks võib olla näiteks RSS-tagasiside, e-maili teel edastatavad uudiskirjad, levitatavad uuendused vms. Nii ei pea kasutajad ise veebilehele minemagi - info jõuab ise nendeni. See sobib hästi noorte inimeste interneti kasutamiseviisiga, kuna nad otsivad enamasti vaid infot ja ei külasta spetsiifilisi kodulehti.
- **Hea suunamine on oluline**, pidades eriti silmas seda, et noored kasutajad võivad kergemini ära eksida kui täiskasvanud. Veebileht peaks olema selge ja abistama kasutajaid vajaliku info kiirel leidmisel. Hea suunamine aitab kasutajaid lugemisel ja õppimisel uute asjade kohta, mitte vaid selle kohta, mida nad otsima tulid.
- Teaduslikel veebilehtedel on soovitatav rakendada **rohkem sotsiaalselt interaktiivseid elemente**, mida saab kasutada teaduslike teemade kohta informatsiooni jagamiseks nii noorte inimeste eneste kui ka noorte ja veebilehe toimetajate seas. Sotsiaalsed võrgustikud ja interaktiivne suhtlus kogub Internetis järjest enam populaarsust ja kui teaduslikud veebilehed tahavad olla laste seas menukad, peaksid nad need täielikult kasutusse võtma.

Avaliku poliitika kujundamine: võimalused ja soovitused

Avaliku poliitika kujundajad, näiteks ministeeriumid ja kohalikud omavalitsused, võivad teaduse, teadushariduse ja koolihariduse alal kujundada erinevaid poliitikaid ja seda laiemas ulatuses, kui vaid äramärkimine, julgustamine ja populaarteaduslike veebilehede toetamine. Pakume mõned võimalused:

Lisada informatsioon populaarteaduslike veebisaitide kohta koolide õppeprogrammi

E-õpe, online koolitöö, ja harivad programmid näitavad koolides kasvutendentsi. Informatsioon selle kohta, kuidas leida teadusteemalist informatsiooni peaks olema integreeritud kursustesse.

Sotsiaalsete võrgustike kasutamine teaduse heaks

Internetis köidavad noori inimesi valdavalt sotsiaalsed võrgustikud. Ei ole üllatuseks, et enamik täiskasvanuid näitavad välja samasugust huvi. Järelikult peaks teadust, uudiseid ja uuringuid kajastama Facebookis, Youtube's ja muudel sarnastel veebisaitidel.

Otsingumootorite ja Wikipedia kasutamine turundustrateegiates

Google ja Wikipedia on peamised interneti-allikad, kust otsitakse infot koolitöödeks. Seetõttu peaks teadus olema lihtsalt kättesaadav Google' kaudu ja hästi esindatud Wikipedias. Järelikult peaks populaarteadusliku veebisaidi turundamisel keskenduma heale paiknemisele Google-i infobaasis ning samuti lisama viiteid populaarteaduslikule veebisaidile näiteks Wikipedia artiklitest.

Rohkem ideid ja soovitusi võite leida *Parimate praktikate ja soovitude juhendist* aadressil: www.yosciweb.eu/english_guide.pdf või osaledes YOSCIWEBi projekti lõpuseminaril.

YOSCIWEBi seminar TALLINNAS

YOSCIWEBi lõpuseminar annab teile hea võimaluse saada süvitsi minevaid teadmisi meie avastustest ning arutleda, millised on kõige tõhusamad võimalused internetis teaduse teemadel suhtlemiseks.

Ürituse programm:

13:00 – 14:30 YOSCIWEB projekti ja selle tulemuste tutvustamine – Kuidas populariseerida teadust interneti kaudu?
14:30 – 15:00 Kohv, võileivad ja sotsialiseerumine
15:00 – 16:00 Diskussioon parimatest viisidest teaduse

SEMINAR TALLINNAS:

Kuupäev: 18. märts

Kellaeg: 13.00 – 16.00

**Koht: Tallinna Ülikool,
Mare maja,
Senati saal (M-648)**

Uus-Sadama 5, Tallinn

Oma osavõtust palume teatada e-maili teel:

lynn.veski@ysbf.org

YOSCIWEBi meeskond soovib teile edukat teadusalast infovahetust!